

BOLUMEN

Inguratzen gaituen mundua hiru dimentsiokoa eta anitza da. Arte- ikasleek bizi duten testuinguru fisikoaz jabetu behar dute, objektuen berezitasunak, estetika eta eginkizuna, beren barne-egitura eta ezaugarri horien eta inguruko espazioaren arteko harremana ulertzeko aukera emango dieten tresnak eta baliabideak izan ditzaten.

Bolumen ikasgaiak funtsezko kompetentziak barneratzeari egiten duen ekarpenari dagokienez, beren garapena sustatzen duela intentsitate txikiago edo handiagoarekin esan beharra dago, bere izaera anitz eta integratzailearen eskutik, ikaste holistikoa eta kompetentziala ahalbidetzen baitu. Lehenik eta behin, ikasgaiak osotasunean garatzen du Kontzientzia eta adierazpide kulturaletarako kompetentzia, arteen bitartez bideratzen baititu ikasleek esperimendatu dituzten esperientziak eta emozioak. Hemen, kooperazio- eta sozializazio-trebetasunek eta lengoia artistikoen tekniken eta baliabideen erabilerak garrantzia handia hartzen dute iraunkortasun-irizpideak aintzat hartu eta aipatuiei erantzuteko, oreka mantenduz ideien adierazpide sortzailearekin.

Halaber, IKTen erabilerak, hiru dimentsioko eremuan ikusizko eta ikus-entzunezko sorkuntzak ekoizteko tresna eraginkorrak izateaz gain, kompetentzia digitalaren garapena sustatzen du ere modu kritiko, seguru eta arduratsuan, pribatutasuna eta iraunkortasuna errespetatuz, egile-eskubideak errespetatuz eta informazioa egokiro erreferentziatuz.

STEM kompetentziak ondoko kontzeptuak biltzen ditu, besteren artean: ingurune naturala eta soziala ulertzea eta azaltzea jakintza eta metodologia zehatz batzuk erabiliz, behaketa eta esperimendazioa barne. Horren guztiaren helburua galderak planteatzea eta probak oinarri dituzten ondorioak ateratzea da, mundu naturala eta testuinguru soziala interpretatu eta eraldatu ahal izateko, sorkuntza artistikoak berezko duen ariketa bat.

Kompetentzia pertsonala, soziala eta ikasten ikastekoa delakoari lotzen zaio sorkuntza-prozesuen eta -esperimendazioaren analisia eta arreta sustatzen duen heinean, bakoitzaren kompetentzien eta baliabide iraunkorren inguruko kontzientzia hartzea eta norberaren akatsak ikaskuntza-irakaskuntza prozesuaren zatitza eta hobetzeko instrumentutzat jotzea suposatzen baitu. Bolumeneko ikasgaiaren sorkuntza-prozesu orok eta bere garapenak ikasleen ekimenaren zentzua eta ekintzailtza-espirtua indartzen laguntzen dute. Aldi berean, ikasgaiak arreta berezia eskaini behar dio kode etikoen eraikuntzari, etorkizuneko hiritarra adierazpen eta komunikazio artistikoaren erabilera zuzenean hezteko; edozein ikaste-egoeraren aurrean elkarri eragiteko eta garatzeko gai izateko beharrezkoak diren tresnak eta bitartekoak barnera ditzaten ikasleek.

Bolumen ikasgaia Arte Plastikoetako Batxilergoko lehen ikasmilan emango da. Bere egiturari dagokionez, sei kompetentzia espezifikoa zehaztu dira. Azken hauek, arlo honek sustatzen dituen kompetentzia-ikasteak dira: hiru dimentsioko lengoia mundua ezagutzeko bitarteko gisa onartzea, honen bidez ikasleek kultur-aniztasunaren eta kultura eta arte ondarearen kontserbazioaren balioa ezagutuko baitute; hiru dimentsioko ekoizpen artistikoen inguruko hausnarketa kritikoa; eskultura-instrumentu ezberdinekin esperimendatzea; estetika- eta espresio-zentzu propioa; hiru dimentsioko lanak egitea berrikuntza eta iraunkortasuna abiapuntutzat hartuta; eta proiektu artistikoak planifikatzea..

Kompetentzia espezifikoen eskuratze-maila neurtzeko, planteaturiko ebaluazio irizpideak erabiliko dira. Hauek, kompetentzia horren eskakizun-maila markatzen dute. Ebaluazio irizpideen xedea egiaztatzea zer neurritan barneratu diren jakintzak da, nola aplikatzen eta xedatzen diren, ikasleak bere garapen pertsonal eta akademikorako garrantzitsuak diren jarrerak eta balioak agertzen dituen ala ez ikustea. Beren formulazioan, horrenbestez, erreferentzia argiak egiten dira jakiteari, egiten jakiteari eta

izaten jakiteari.

Ezagutzak, trebetasunak eta jarrerak biltzen dituzten oinarrizko jakintzak bost bloketan banatzen dira: Orokorrak; Konfigurazio-teknikak eta -materialak; Forma- eta espazio-konfigurazioko osagaiak; Hiru dimentsioko irudikatzearen analisia; eta Bolumena diseinu-prozesuan.

Ikasgaiaren konpetentzia espezifikoak eskuratzeko beharrezkoa izango da ikasleei adierazpide bolumetrikoko esperientzia-aukera zabala esploratzeko aukera emango dieten ikaste-egoerak antolatzea. Horretarako, material tradizionalak eta alternatiboak eta baliabide eta tresna teknologikoak erabiliko dira. Egoera horien garapenean konpetentzia espezifikoak batera landuko dira, banan-banan landu ordez, kasu bakoitzean esanguratsuenak diren jarduerak planteatuz. Honela, jakintzak, trebetasunak eta jarrerak elkarrekin lotuta eta progresiboki bereganatuko dira, beren konplexutasunari dagokionez. Egoera horiek beren heziketa-aplikazioen eta aplikazio profesionalen ikuspegi zabala emango diete ikasleei, beren alderdi anitzetan.

Honela bada, ikasgaiaren xedea sortzeko gaitasuna sustatzea bolumenaren adierazpiena aintzat hartuz, ikasleak soluzio propioak, orijinalak eta inklusiboak erabiltzera bultzatzen dituen ekoizpen dibergente bat sustatuz da. Helburuak lortu ahal izateko esfortzuaren kontzeptuak eta lanerako jarraitutasunak duten garrantzia nabarmenduko da ere. Horrek hautematea eta irudimena jakintza praktikoa eta teknikoekin lotzera eramaten du, beti ere iraunkorrak eta orientaziora eta aukera profesionaletara zuzenduta.

KONPETENTZIA ESPEZIFIKOAK

1. Hiru dimentsioko lengoia mundua ezagutzeko, komunikatzeko eta adierazteko bitarteko gisa ezagutzea, jakinminez, ekimenez eta adeitasunez, adierazpen artistiko ezberdinak alderatuz eta gai berberari eman zaizkion erantzun ezberdinak eta sotzaileak aurkituz, kultura ondarearen kontserbazioa eta kultura-aniztasuna baloratzeko.

Hiru dimentsioko lengoia tresna boteretsua da mundua ezagutu eta ulertzeko. Adierazpen kultural ezberdinak alderatzerakoan, ekimenez eta jakinmineko eta errespetuzko begirada bat erakutsiz, ikasleek baldintzatzaile, behar eta ezaugarri zehatzak dituen gizarte batean kokatzen ditu. Horrek, estereotipoekin amaitzen eta adierazpen-askatasuna eta kultur aniztasuna aberastasun kulturalerako iturri gisa baloratzen lagunduko du. Pentsamendu dibergente bat bultzatuko da; hau da, erantzun eta galdera sortzaileak eta ezberdinak sortuko dituen prozesu bat, historian zehar emandako adibideen bitartez. Horrek guztiak kultura eta arteondarearen balorazioa eta kontserbazioa bultzatzen lagunduko du.

Konpetentzia espezifiko hau ondoko deskriptoreei lotzen zaie: HKK1, KE1, KD1, KPSII1.1, KPSIII1.2, HK1, KAKK1.

2. Hiru dimentsioko ekoizpen ezberdinak aztertzea sarbide-kanal ezberdinak erabiliz eta jarrera kritikoa eta gogoetatsua agertuz, alborapenik gabe, erabilitako lengoia, intenzionalitatea, mezua eta beren sorrera ikusi duen testuingurua ezagutzuz, norberaren diskurtsoa argudiatzeko, bere iruditeria zabaltzeko eta gozamen estetikoak sustatzeko.

Hiru dimentsioko ekoizpen ezberdinak aztertzeak beren gaitasun kritikoa eta estetikoak garatzeko aukera emango die ikasleei. Sarbide-kanal ezberdinak erabiliz eginiko analisi-, ezagutze- eta behaketa-prozesu honek ikuspegia hezteko dakar. Sarbide hori aurrez aurrekoa izan daiteke (gertuko ondarea, museoak bisitatzea) edo teknologia berrien bitartez egin daiteke (webguneak, bisita birtualak)... Teknologia berriek hiruko dimentsioko lanak ikusi eta ezagutzeko aukera ematen dute. Erabilera hori kritikoa eta segurua izan behar du, pribatasuna eta egile-eskubideak errespetatuz. Hiruko dimentsioko lengoaiaren ezagutza ezinbestekoa da ikasleek beharrezko tresnak izan ditzaten lan artistiko bolumetrikoren sorkuntza ikusi, deskubritu eta sentitu ahal izateko, gozamen estetikoak garatzeko.

Artelan oro une historiko eta kultural zehatz baten parte da eta artistaren banakotasunari zein hartzeko duen testuinguru sozialari lotua dago. Mezu eta nahitasun bat du beti eta, horrek, espezifikotasun eta ezaugarri bereziak ematen dizkio.

Hiru dimentsioko lengoaiaren berezitasunak ezagutzeak baliabide nahikoak emango dizkie, ikasleei, forma bolumetrikoren printzipioak eta oinarriak ikusi, ezagutu, sentitzeko eta horiez gozatzeko.

Ikasleek esperientzia artistiko horien emaitza beren nortasunean integratu ahaliko dute, beren iruditeria zabalduz eta diskurtso kritiko, aske, propio eta adeitsu bat ahalbidetuz. ak lanak era zorrotzagoan azaltzeko aukera emango baitu. Halaber, irakasgaiaren terminologia espezifikoa barneratzean komunikatzeko gaitasuna garatzen laguntzen du, obrak zehatzago azaltzen ikasiz.

Konpetentzia espezifikoa hau ondoko deskriptoreei lotzen zaie: HKK1, KD1, KPSII1.1, HK1, KAKK2.

3. Hiru dimentsioko sorkuntzak berezko dituen tresnak, teknikak eta materialak ezagutzea eta horiekin esperimendatzea, irizpide iraunkorrak aplikatuz, jarrera proaktiboa agertuz, beren adierazpen-abaguneak deskubrituz eta trebetasuna, erraztasuna eta abilezia lortuz beren maneian, norbere buruaren hiruko dimentsioko lengoian sartzeko eta ahalegina eta lanerako jarraitutasuna baloratzeko.

Ikasleek hiruko dimentsioko lanak sortzeko baliabideak, tresna eta teknika ugariarekin esperimendatu behar dute, aipatutakoak erabilera trebetasuna hobetuz joateko. Abilezia eta trebetasun hori ahalegin handiz eta lanerako jarraitutasuna agertuz lortzen da. Bi alderdi hauek behar-beharrezkoak dira ikaskuntzaren aprobetxamendu eraginkorrerako. Ikasleek jarrera proaktiboa funtsezkoa izango da beren lan bolumetrikoko propioak sortzeko egokien diren materialak deskubritu eta iker ditzaten. Ariketa horretan, oreka mantenduko dute inguruko munduarekin eta irizpide iraunkorrak aplikatu beharko dituzte. Horretarako, material batzuk edo besteak erailtzeak duen eragina ezagutu beharko dute ikasleek. Honela, inguruarekiko begirunezkoa den baina, aldi berean, artista gisa duten nortasunaren eta somena garatzeko gaitasunaren aurka ez doan mentalitate bat garatuko dute.

Hiru dimentsioko sorkuntzak berezko dituen tresnak, teknikak eta materialak ezagutzeari eta horiekin esperimentatzeari esker, ikasleek beren hiru dimentsioko lengoia propioa eraikiko dute.

Konpetentzia espezifiko hau ondoko deskriptoreei lotzen zaie: HKK1, STEM2, KPSII5, HK4, EK3, KAKK5.

4. Lan bolumetrikokoak sortzea, esperientzia kognitibo eta sentsorial pertsonaletik abiatuta, irizpide teknikoaren bitartez norberaren eta beste pertsonen gaitasun artistikoa baloratuz, autokritika egiteko gaitasuna garatzeko, akatsa sortze-prozesuaren aukera gisa ikusteko eta hazkunde pertsonala sustatzeko.

Esperientzia kognitibo ezberdinak beharrezkoak dira lan bolumetrikokoaren diseinuan ikastea berritzeko. Lan horiek, aldi berean, pentsatzera bultzatzen dute eta sorkuntza eta parte-hartzea sustatzen dute, inguruko mundua ulertzeko.

Halaber, esperientzia horiek ikusmen, entzumen, ukimen, dastamen eta usainaren bidezko esperientzia sentsorialeki lotuz gero hiru dimentsioko lanen sorkuntzaren arloan, objektu edo esperientzia bati loturiko informazioen, lengoaien eta intuizioen erlazioa ahalbidetzen da. Elkartze horri esker ikasleek gaitasun-multzoko handi bat harmonizatu ahal izango dute, jakintzaren garapena abiatuz honela eta erantzunak bilatuz inguruan duten testuinguru anitza ulertzeko beren gaitasuna mugatzen duten ezegun ezberdinei.

Honela, beren autoestimua eta erresilientzia sendotuko dute eta, horrek, beren hazkunde pertsonala, trebetasun sozialen garapena eta empatia, sen ona eta antzeko gaitasunak bultzatzen ditu. Sorkuntza-prozesuan, gainera, akatsa hobetzeko eta ikasteko abagune gisa hartzen ikasiko dute ere. Horrek guztiak bere sormena arlo artistikokoan garatzeko eta beren hiru dimentsioko ekoizpen propioak sortzeko gaitasuna emango die.

Konpetentzia espezifiko hau ondoko deskriptoreei lotzen zaie: HKK1, STEM2, KPSII1.1, KPSII1.2, HK1, EK3, KAKK3.1, KAKK3.2.

5. Hiru dimentsioko lanak egitea irizpide iraunkorak aplikatuz, materialak eta teknikak aukeratzean eta norberaren ekoizpenak gauzatzean berrikuntzak eginez, eta komunikazio-bide arin eta askotarikotzat hartuz, plastikoki eta bolumetrikoki gorputzeko eta bere nortasunaren eraikuntza sustatu eta osatzeko.

Lan bolumetrikokoaren sorkuntzan berrikuntzak eta iraunkortasunak estuki lotuta egon behar dute, beharrezko binomioa baita XXI. mendeko erronkak aktiboki eta norbere buruarekiko, gizartearekiko eta bizi dugun planetarekiko konpromisoa agertuz gainditu ahal izateko. Horretarako, ikasleek beharrezko tresnak, baliabideak eta eraikuntza-teknikak dituzte hiru dimentsioko beren ekoizpen propioak diseinatu eta sortzeko. Ariketa horretan, aukera-berdintasuneko printzipioak zainduko dira sarbide, partaidetza eta ikasteari dagokienez.

Beren sorkuntza bolumetrikokoak beren adierazpen artistiko propio eta jatorraren isla bilakatuko dituen testuinguru batean, ikasleek esperimentatu ahal izango dute ekintzailatza eta ekimenerako zentzua bultzatzeko beharrezkoak diren teknika, material eta baliabide ezberdinekin. Esperimentazio horretan huts egiteko beldurrik gabe arituko dira, ingurunearekiko komunikazioa bultzatuko dute eta beren autoestimua pertsonala eta artistikoa sustatuko dute berritzaileak eta, aldi bereraren ingurumenarekiko

adeitsuak diren lan bolumetrikoen garapenaren bitartez.

Konpetentzia espezifikoa hau ondoko deskriptoreei lotzen zaie: HKK1, STEM5, KPSII4, KPSII7, HK1, HK2, HK3, EK3, KAKK4.1, KAKK4.2.

6 Proiektu artistikoak (banakakoak zein taldekoak) planifikatzea, materialak iraunkortasuna oinarri hartuta aukeratuz, proiektuen fase ezberdinak antolatuz, erantzukizunak hartuz, bestean iritzia aintzat hartuz, hiru dimentsioko lanak era sormenez ekoizteko eta eskaintzen dituzten dauden abaguneak baloratzeko.

Bolumen ikasgaiak hezkuntza-proiektu iraunkorrak (banakakoak zein taldekoak) planifikatzeko eta garatzeko hezkuntza-testuinguru egoki bat eraikitzen laguntzen du eta beren ekoizpen artistiko bolumetriko berritzaileak eta inklusiboak sortu, diseinatu eta proiektatzeko aukera ematen die ikasleei. Proiektu horiek, plangintzarekin betez, sekuentziazio- eta abiapuntu-fase ezberdinak aintzat hartu eta ikasgaiaren konpetentzia espezifikoa etara egokituko dira.

Baina, halaber, diziplinarteko proiektu artistiko ezberdinak diseina daitezke ere hiru dimentsioko lanak, instalazioak eta antzekoak sortzeko helburuarekin. Honela, materia ezberdinetako zereginak testuinguruan kokatutako proiektu integratzaile baten barruan uztartuko dira eta sorkuntza-prozesu horretan izandako akatsak abagune pertsonalak eta sozialak bilakatuko dira. Proiektu horien garapena aukera egokia izan daiteke ikasleak ikasgaiari lotutako irteera-profesional ezberdinen inguruan orientatzeko.

Konpetentzia espezifikoa hau ondoko deskriptoreei lotzen zaie: HKK1, STEM3, KPSII3.1, KPSII3.2, HK1, EK1, EK2, EK3, KAKK4.1, KAKK4.2.

EBALUAZIO IRIZPIDEAK
1. Konpetentzia espezifikoa
1.1 Hiru dimentsioko lengoia mundua ezagutzeko, komunikatzeko eta adierazteko modu gisa aitortzea jakinmina eta adeitasuna agertuz, bere ezaugarrien eta gizartean duen eginkizunaren inguruan hausnartuz.
1.2 Kultura ondarearen aniztasuna adierazpen-askatasunaren emaitzat hartzea, estereotipoekin amaituz eta terminologia espezifikoa erabiliz irudikapen artistikoen balorazioan.
2. Konpetentzia espezifikoa
2.1 Hiru dimentsioko lanen lengoia eta osagai teknikoak eta plastikoak jarrera kritikoaz eta gogoetsuaz aztertzea, iritzi propioa aplikatuz beren ezaugarrien eta berezitasunen hautematean, terminologia espezifikoa erabiliz eta beren hautemateaz gozatuz.
2.2 Hiru dimentsioko lanak jarrera kritikoaz eta sarbide-kanal ezberdinak erabiliz alderatzea, sortu izan diren testuinguru eta beren mezuen intentsioa identifikatuz eta egile-eskubideak errespetatuz.
3. Konpetentzia espezifikoa

3.1. Teknika, tresna eta material ezberdinekin esperimentatzea jarrera proaktiboa agertuz, beren aukerak deskubrituz eta beren ingurumen-inpaktuaren eta osteko birziklatzearen jakitun izanaz.

3.2. Hiru dimentsioko lan iraunkorrak sortzea euskarri eta baliabide ezberdinak erabiliz, beren adierazpen-aukeren arabera egokienak diren teknikak eta materialak trebetasunez aplikatuz eta jarraitutasuna agertuz lanean.

4. Konpetentzia espezifikoa

4.1 Beste artisten nortasuna eta gaitasun artistikoa aitortzea, norberaren lanetarako erreferentziatzat hartuz proiektu artistiko pertsonalerako egokituz jotzen diren osagai horiek; eta aipatu osagaiak teknikoki justifikatuz.

4.2 Norberaren balioak, ideiak eta sentimenduak sormenez adieraztea, lan bolumetrikoak sortzeko prozesuaren bitartez, akatsa hobetzeko aukera gisa ikusiz, norberaren sendotasunak aitortuz eta ahuleziak gaindituz.

5. Konpetentzia espezifikoa

5.1. Lan bolumetrikoak sortzea, berritasuna bilatuz materialak eta teknikak aukeratzekoan, beren adierazpen-aukeren ezagutzan sakonduz.

5.2 Hiru dimentsioko lanak ekoiztea, garatu beharreko proiektuaren iraunkortasuna eta materialen toxikotasun-maila erantzukizunez eta konpromisoz baloratuz.

6. Konpetentzia espezifikoa

6.1 Bolumenari loturiko ogibide ezberdinak identifikatzea, eskaintzen dituzten aukerak eta lanerako sormenak dakarren balio erantsia ulertuz, norberaren iritzia era arrazoituan eta adeitsuan adieraziz.

6.2 Proiektu artistiko edo kulturalak planifikatzea eta sortzea, bakarka zein taldean, ekimena agertuz, erantzukizunak hartuz, iritzi ezberdinak errespetatuz eta kooperazioa sorkuntza artistikorako aberastasun-iturria dela aitortuz.

6.3 Proiektu artistiko edo kultural baten prozesua edo azken emaitza ebaluatzea, akatsak abagune pertsonalak eta sozialak bilakatuz, iritzi positiboak zein negatiboak aintzat hartuz eta izandako zailtasunak eta lorturiko emaitzak baloratuz.

Oinarrizko jakintzak

Orokorrak

Aniztasuna aberastasun kultural eta artistikoaren iturri gisa baloratzea.

kultura eta arte ondarea sustatzekoa eta kontserbatzea.

Estereotipoekin amaitzea eta adierazpen-askatasuna sustatzea.

Jarrera proaktiboa, kritikoa, gogoetatsua, jakinmin, ekimen eta errespetukoa
Pentsamendu sortzailea, dibergentea eta kritikoa sendotzea.
Terminologia espezifikoa ezagutzeko eta egokiro erabiltzea.
Tresna digitalak era kritiko, seguru eta arduratsuan erabiltzea.
Ingurumen-iraunkortasuna.
Autoezagutza, autokritika eta erresilientzia indartzea.
Akatsa hobetzeko eta ikasteko abagune gisa ikustea.
Berrikuntza, ekintzailtza eta ekimena sustatzea.
Lanean ahalegina eta jarritutasuna sendotzea.
Erantzukizunak hartzea, enpatia izatea eta besteen iritzia aintzat hartzea.
Ekoizpen artistiko bolumetrikotarako proiektuak: sekuentziazioa, faseak eta talde-lana.
Taldean lan egiteko estrategiak. Zereginak banatzeko eta lidergoa partekatzeko estrategiak. Gatazkak ebazteko estrategiak.
Ikasgaiari loturiko ikasketak eta ogibideak.
Jabetza intelektuala errespetatzea.
A. Konfigurazio-teknikak eta -materialak.
Eskultura-materialak eta -instrumentuak. Material iraunkorrak, naturalak, iraungikorrek eta berritzaileak. Teknikak eta terminologia espezifikoa.
Konfigurazio-prozedurak: teknika gehigarriak (modelaketa, zuzeneko eskaiola), kentze-teknikak (taillaketa), eraikuntza-teknikak (egiturak eta instalazioak) eta erreproduktzio-teknikak (modelaketa eta hustuketa, puntuen ateratzea, pantografoa, 3D inprimagailuak).
Emozioak transmititzeko teknikak, artelan bolumetrikoen ekoizpenean eta harreran keinua, ideiak, ekintzak eta egoerak aztertzekeko estrategiak.
Muntatze- eta artikulazio-teknikak egiturak eta instalazioak sortzeko.
Bitarteko grafiko-plastikoen emozio- eta adierazpen-ezaugarriak gorputz bolumetrikotetan.
B. Forma- eta espazio-konfigurazioko osagaiak.
Hiru dimentsioko formak eta beren lengoia. Formaren egiturazko osagaiak: lerro, plano, ertz, erpin, azalera, bolumen, testurak (bisualak zein ukimenezkoak), ahurtasunak, ganbiltasunak, huts, espazio, masa, eskala, kolore.
Espazio-konposizioa (indar-eremuak, oreka, dinamismo, etab.) eta forma, eskala eta proportzioaren arteko harremana.
Forma eta egituraren arteko harremana. Kanpoko forma, barne-indarren proiektzio ordenatua.

Harreman-osagaiak (noranzko, posizio, espazio eta grabitatea).
Mugimendua bolumenean. Irudikatzea eskulturan. Osagai mugikorak hiru dimentsioko lanean.
Erabilera komuneko oinarrizko objektuen diseinura egokitutako forma bolumetrikoen tipologia, ikasteko eta aztertzeko bitarteko gisa.
Argia, formak sortzen eta modelatzen dituen osagai. Kolore, testura eta ukimena.
Bitarteko grafiko-plastikoen emozio- eta adierazpen-ezaugarriak gorputz bolumetrikoetan.
C. Hiru dimentsioko irudikatzearen analisisa.
Eskultura eta hiru dimentsioko artelanak Ondare artistiko eta kulturalean. Testuinguru historikoa eta teknika-, forma-, estetika- eta komunikazio-ezaugarri nagusienak.
Genero eta kultura arteko ikuspegia.
Land-Art, Arte Povera eta Ready Made. Arte objektual eta kontzeptuala. Instalazio artistikoa.
Ikonotasun-mailak eskultura-irudikapenetan. Hiperrealismo, errealismo, abstrakzio, sintesi, estilizazio. Erliebea eta kanpoko eskultura.
Hiru dimentsioko lengoaiaren aukera plastikoak eta adierazpen-aukerak eta bere sorkuntza-erabilera lan orijinalaren asmatzean eta gauzatzean.
D. Bolumena diseinu-prozesuan.
Hiru dimentsioko diseinuaren printzipioak eta oinarriak.
Oinarrizko objektuen diseinura egokitutako forma bolumetrikoen tipologia, ikasteko eta aztertzeko bitarteko gisa.
Hiru dimentsioko egituren proiektuak: modularitate, errepikapen, gradazio eta erritmoa espazioan.
Pieza bolumetriko errazak, proposaturiko produktuaren araberakoak. Diseinu iraunkor eta inklusiboa.